

บทที่ 2

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบบริหารงบประมาณแผ่นดิน ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.1 หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis)

การศึกษาครั้งนี้เป็นปัจเจกบุคคล คือ ผู้บริหารในระดับคณะ ได้แก่ รองคณบดีฝ่ายบริหาร หัวหน้าสำนักงานคณบดี ส่วนผู้ปฏิบัติงานคลัง คือ หัวหน้างานคลังและพัสดุ หรือหัวหน้าหน่วยการเงินบัญชีและงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินของกองคลัง

2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายบริหาร หัวหน้าสำนักงานคณบดี และตำแหน่งหัวหน้างานคลังและพัสดุ หรือหัวหน้าหน่วยการเงินบัญชีและงบประมาณ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานกองคลังที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้จากการสุ่มจากประชากรที่กำหนดไว้ข้างต้น โดยดำเนินการดังนี้ คือ

1) กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม เลือกเฉพาะหน่วยงานคณะ เนื่องจากการดำเนินงานมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือผลิตบัณฑิตเป็นภารกิจหลัก และดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณผ่านกองคลัง โดยแบ่งเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก โดยใช้งบประมาณแผ่นดินที่ได้รับในหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ ระหว่างปีงบประมาณ 2538-2540 แล้วหาค่าเฉลี่ยงบประมาณที่ได้รับ เรียงข้อมูลจากมากไปหาน้อย กำหนดช่วงอย่างเจาะจง คือ

หน่วยงานขนาดเล็ก กำหนดจากงบประมาณที่ได้รับแต่ไม่เกิน 3 ล้านบาท ขนาดกลางมากกว่า 3 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 6 ล้านบาท หน่วยงานขนาดใหญ่ มากกว่า 6 ล้านบาทขึ้นไป

2) ภายหลังจากแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม จะจับฉลากเลือกตัวแทนกลุ่มละ 2 หน่วยงาน

3) จากหน่วยงานที่ได้รับเลือก 6 หน่วยงาน จะเก็บข้อมูลจากผู้บริหารของหน่วยงาน หัวหน้าสำนักงานคนบตี และผู้ปฏิบัติงานคลังและพัสดุ

จากการสุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้ตัวอย่าง 6 หน่วยงาน คือ หน่วยงานขนาดใหญ่ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ หน่วยงานขนาดกลาง ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ หน่วยงานขนาดเล็ก ได้แก่ คณะวิทยาการจัดการ และคณะสาธารณสุขศาสตร์ แต่ละหน่วยงานจะศึกษาจากรองคนบตีฝ่ายบริหาร หัวหน้าสำนักงานคนบตี ผู้ปฏิบัติงานคลังและพัสดุ รวมหน่วยงานละ 3 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

2.3.1 เอกสารทางราชการ

- 1) ทะเบียนรับ-ส่งหนังสือ ปี 2541
- 2) ทะเบียนคุมยอดการใช้และเบิกจ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน ปีงบประมาณ 2541
- 3) เอกสารการเบิกจ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน ปีงบประมาณ 2541

2.3.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผู้ศึกษาคำเนินการดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และเอกสารการวิจัย นำมาสรุปกรอบความคิดที่จะใช้ในการศึกษา

2) ศึกษาแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานดังกล่าว

3) รวบรวมแนวคิดจากข้อ 1) และข้อ 2) มากำหนดกรอบ ขอบเขตและเนื้อหาในการสัมภาษณ์

- 4) สร้างข้อคำถามของการสัมภาษณ์ตามรายละเอียดและประเด็นสำคัญที่กำหนดไว้
- 5) ปรึกษาแนวทางในการสัมภาษณ์กับอาจารย์ที่ปรึกษา

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดย

1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสารการเบิกจ่ายของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่นซึ่งส่งเบิกจ่ายไปยังกองคลังในช่วงเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม 2541 เนื่องจากปีงบประมาณ 2541 เป็นปีที่ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวทำให้เงินประจำงวดในช่วงต้นปีงบประมาณไม่สามารถเบิกจ่ายได้ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเลือกช่วงเวลาที่การเบิกจ่ายเงินปกติ โดยสุ่มเอกสารเบิกจ่ายจำนวน 30 ตัวอย่าง โดยได้กระจายอยู่ในเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม 2541 แยกเป็นค่าวัสดุ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ และค่าล่วงเวลา อย่างละ 10 ตัวอย่าง

2) การสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานโดยตรง

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารและการสัมภาษณ์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงและสรุปแบบการพรรณนาบรรยายความ